

**Protokół ze zdalnego posiedzenia Rady Narodowego Instytutu Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Warszawa, 14 stycznia 2025 roku**

W dniu 14 stycznia 2025 r. odbyło się pierwsze w tym roku posiedzenie III kadencji Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W posiedzeniu udział wzięli:

1. Piotr Stec – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. Anna Czyżewska – Członkini Rady NIW-CRSO;
3. dr Ewa Gałka – Członkini Rady NIW-CRSO;
4. Daniel Prędkopowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
5. Iwona Żukiert – Członkini Rady NIW-CRSO;
6. dr hab. Marek Rymsza – Członek Rady NIW-CRSO;
7. Paweł Szewczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
8. Monika Miłowska – Członkini Rady NIW-CRSO (online);
9. Paweł Bilski – Członek Rady NIW-CRSO;
10. Adriana Porowska – Ministra ds. Społeczeństwa Obywatelskiego;
11. Michał Braun – Dyrektor NIW-CRSO;
12. Adela Gąsiorowska – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
13. Ewa Kalbarczyk – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
14. Stefan Kołucki – Kierownik Biura Programów Horyzontalnych NIW-CRSO;
15. Joanna Nowicka – starsza specjalistka NIW-CRSO;
16. Oliwia Krawczyk – starsza specjalistka NIW-CRSO.

Członkiniom i członkom Rady NIW-CRSO został przedstawiony następujący porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia, sprawy formalne, wyrażenie zgody na nagrywanie przebiegu posiedzenia oraz przyjęcie porządku obrad.
2. Wystąpienie Pani Adriany Porowskiej, Ministra ds. Społeczeństwa Obywatelskiego.
3. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Rady III kadencji z 29.11.2024 r.
4. Omówienie nowego Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych na rok 2025 Moc Małych Społeczności.

5. Kontynuacja w 2025 roku ścieżki 1.2 w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018-2030.
6. Omówienie promocji organizacji pozarządowych w mediach publicznych.
7. Sprawy różne.
8. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1.

Posiedzenie otworzył Pan Piotr Stec, Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Wszystkie członkinie i członkowie Rady NIW-CRSO wyrazili zgodę na nagrywanie przebiegu posiedzenia. Na prośbę Pana Michała Brauna, Dyrektora NIW-CRSO do agendy dodano punkt: losowanie ekspertów oceniających wnioski w konkursach NOWEFIO i PROO na 2025 rok, który zostanie umieszczony po pkt. 6. W związku z tym, punkty 7 i 8 zostaną przesunięte o jeden numer w dół.

Pani Adriana Porowska, Ministra ds. Społeczeństwa Obywatelskiego, powołała Pana Pawła Bilskiego na członka Rady NIW-CRSO.

Ad 2.

Pani Adriana Porowska podziękowała członkiniom i członkom Rady Instytutu za aktywne zaangażowanie w pracach Rady. Następnie poinformowała o przyznaniu dodatkowych 70 mln złotych na nowy program, który będzie realizowany przez NIW. Budowanie odporności społecznej musi odbywać się za pomocą ludzi, a dokładnie liderów lokalnych, stąd pomysł na utworzenie programu Moc Małych Społeczności, który będzie wspierał mniejsze, lokalne organizacje pozarządowe, grupy formalne i nieformalne. Część z nich pełni funkcję usługodawcy dla samorządu, wspiera osoby potrzebujące, seniorów, itd. Te organizacje często nie wiedzą, jak skutecznie aplikować o dostępne środki finansowe z funduszy rządowych, gminnych czy unijnych, mimo że odczuwają potrzebę rozwoju, szkolenia kadr, inwestowania w niezbędny sprzęt do realizacji swoich zadań. Dodatkowo, potrzebują poczucia, że istnieją inne organizacje podobne do nich, z którymi mogą się wzajemnie wspierać i wzmacniać.

Pani Minister zaznaczyła, że pojęcia takie jak społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe czy trzeci sektor są nadal obce wielu osobom, którzy nie dostrzegają ich wpływu na swoje codzienne sprawy.

Ad 3.

Protokół z poprzedniego posiedzenia Rady III kadencji w 29.11.2024 r. został przyjęty przez Radę NIW-CRSO. Jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Ad 4.

Pan Michał Braun, Dyrektor NIW-CRSO, przedstawił najważniejsze założenia projektu Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych na rok 2025 Moc Małych Społeczności. Głównym celem Programu jest zwiększenie potencjału małych lokalnych organizacji obywatelskich działających na terenach wiejskich lub w małych i średnich miastach do prowadzenia działań na rzecz rozwoju aktywności i integracji społecznej oraz zwiększenia odporności społeczności lokalnych na kryzysy. Zwiększenie potencjału organizacji ma również prowadzić do rozwoju sektora pozarządowego, w tym do podniesienia jakości działania organizacji oraz ich efektywniejszego zaangażowania w działania na rzecz społeczności lokalnych. Priorytetem jest dotarcie do organizacji poza dużymi ośrodkami miejskimi, dlatego w konkursie mogą brać udział jedynie organizacje z terenów wiejskich oraz małych i średnich miast, których liczba mieszkańców nie przekracza 100 tysięcy.

Dotacje można otrzymać na realizację w szczególności działań takich jak.:

- podnoszenie świadomości mieszkańców i społeczności lokalnych np. poprzez organizację szkoleń, kampanii informacyjnych i ćwiczeń,
- rozwój lokalnych struktur zarządzania kryzysowego, tworzenie gminnych i powiatowych planów zarządzania kryzysowego,
- rozwój wolontariatu, poprzez włączanie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz społeczności;
- zwiększanie zaangażowania organizacji obywatelskich i obywateli w procesy decyzyjne, poprzez wdrażanie różnych form dialogu obywatelskiego i partycypacji publicznej.

Pani Adriana Porowska powiedziała, że należy zastanowić się, jak sprawić, aby środki finansowe trafiły tam, gdzie najbardziej są potrzebne. Pieniądze samorządowe są specyficzne, ponieważ bardzo często zadania własne gminy są wykonywane rękami organizacji pozarządowych. Z kolei pieniądze poszczególnych ministerstw są przeznaczane w dużej mierze na zadania, które ministerstwa chcą organizować w swoich poszczególnych, skonkretyzowanych obszarach. Pani Minister wspomniała, że zmiana ustawowa, która obecnie jest procedowana, polega na możliwości realizacji programów ministerstw przy uwzględnieniu całej mapy NGO. Pan Piotr Stec dodał, że celem ustawy jest skłonienie do traktowania odporności na różne kryzysy, jako jednego z kluczowych, strategicznych założeń.

Pani dr Ewa Gałka uznała, że diagnoza programu jest trafnie sformułowana i napisana zrozumiałym, prostym językiem. Jednakże cele szczegółowe powielają się, a przykłady priorytetów nie są spójne z ich nazwami i celami.

Pan dr hab. Marek Rymsza podzielił zdanie przedmówcy. Zazaczył, że diagnoza uwzględnia elementy dorobku organizacji pozarządowych, które mają bezpośredni związek z odpornością, w tym działalność na rzecz osób dotkniętych pandemią COVID-19, uchodźców wojennych z Ukrainy oraz osób poszkodowanych w wyniku powodzi. Warto byłoby dla dobra programu, aby jego rezultaty przekładały się na tę odporność bezpośrednio, a nie pośrednio. Członek Rady zasugerował rozważenie wprowadzenia progu wstępu, tj. możliwość aplikowania do programu dla małych, lokalnych organizacji, które potrafią wykazać się konkretnymi działaniami w jednej z trzech akcji pomocowych. Alternatywnie, zaproponowano przyznawanie punktów dodatkowych. Celem tych rozwiązań jest podkreślenie wzmocnienia organizacji, które rzeczywiście przyczyniają się do budowania odporności.

Dyrektor Instytutu Pan Michał Braun powiedział, że należy pamiętać, że omawiany dokument to program, a nie regulamin. Część uwag zostanie uznana w programie, a część może zostać uznana dopiero na etapie tworzenia regulaminu.

Pani dr Ewa Gałka dodała, że rolą NIW powinno być edukowanie i wspieranie NGO-sów w tym, jak rozumiemy rozwój potencjału, po to, aby organizacje wiedziały co powinny wpisać we wniosku. Może być to integracja pracowników, wolontariuszy, działaczy, organizacja warsztatów o zdrowiu psychicznym.

Pani Adela Gąsiorowska Zastępczyni Dyrektora Instytutu wyraziła zgodę na konieczność wykazania rzeczywistego działania w ramach Priorytetu 1, gdzie organizacje powinny udowodnić, że podejmowały konkretne działania. W przypadku regrantingu nacisk położony będzie na budowanie potencjału organizacji. Zgodnie z zasadami innych konkursów, organizacje zobowiązane będą do opisanie swojego doświadczenia, przy czym należy uwzględnić, że doświadczenie to powinno dotyczyć sytuacji kryzysowych, które miały miejsce. Ponadto, zaproponowano rozdzielenie doświadczenia organizacji od doświadczenia jej zespołu, ponieważ w przypadku małych organizacji często bywa tak, że kilka osób podejmuje wspólne działania i zakłada stowarzyszenie w celu kontynuacji swoich inicjatyw.

Pan Daniel Prędkopowicz potwierdził słowa Pani dr Ewy Gałki, że w programie brakuje ustalenia, czym jest rozwój potencjału. Następnie postawił pytanie, na ile działania w ramach NOWEFIO i MMS będą się różnić w zakresie rozwoju aktywności integracji społecznej, by uniknąć powielania działań w nowym programie. Zasugerował, że należy zdecydować, czy większy nacisk położyć na aktywność

społeczności lokalnych, czy wskazać różnice, by nie zaburzyć relacji z programem NOWEFIO. Dodał, że w pozytywnie ocenianej diagnozie zabrakło uwzględnienia, iż w sytuacjach kryzysowych inicjatywy oddolne są podejmowane przez mieszkańców, a organizacje włączają się później. Odnośnie zapisów na stronie 29. Programu, dotyczących lokalnych struktur zarządzania kryzysowego, Członek Rady zwrócił uwagę, że zgodnie z ustawą o ochronie ludności organizacje nie powinny tworzyć planów zarządzania kryzysowego, a jedynie mogą być w nich uwzględnione.

Pan dr hab. Marek Rymsza zasygnalizował, że brak jasno określonych kryteriów oceny może prowadzić do różnych interpretacji przez oceniających wnioski, co utrudni przejrzystość listy rankingowej. Podkreślił, że wszelkie zapisy w regulaminie muszą być zgodne z zapisami programu.

Pan Paweł Bilski zauważył, że w omawianym dokumencie nie jest jasno określone, iż w programie mogą wziąć udział organizacje z miejscowości liczących maksymalnie 100 tys. mieszkańców.

Pan Michał Braun powiedział, że im bardziej szczegółowa będzie uchwała Rady Ministrów, tym trudniej będzie dokonać zmiany, gdy zajdzie taka konieczność. Natomiast kryteria ustalone w regulaminie będą mogły zostać przedyskutowane.

Pani Monika Miłowska stwierdziła, że należy się zastanowić, czy faktycznie program powinien być dedykowany tylko tym organizacjom, które są z miejscowości poniżej 100 tys. mieszkańców. Członkini Rady zarekomendowała, aby zwiększyć próg do 200 tys. mieszkańców, gdyż zgodnie z diagnozą NIW znacznie mniej grantów przyznawane jest w np. województwie opolskim, lubuskim, warmińsko-mazurskim, podlaskim. Z drugiej strony zgodnie z mapą Fundacji Mapuj Pomoc, przedstawiającą, które organizacje były najbardziej aktywne w ramach kryzysu ukraińskiego to widzieliśmy jak mało działały organizacje z Torunia, Opola, Gorzowa Wielkopolskiego czy Zielonej Góry. Organizacje z miast powyżej 200 tys. mieszkańców, takich jak Warszawa czy Gdańsk, dają sobie radę. A te pośrednie organizacje albo konkurują z organizacjami z większych miast, albo nie ma dla nich środków, bo nie są z małych miejscowości. Członkini Rady zgodziła się ze słowami Pana dr. hab. Marka Rymszy, o tym, że należałoby się zastanowić jakiego typu działania lub jakie organizacje można byłoby wzmocnić.

Pan Piotr Stec powiedział, że próg 100 tys. mieszkańców wziął się ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Miejscowości powyżej 100 tys. mieszkańców to te, które nie tracą swoich zależności funkcjonalnych, a te, które są poniżej bardzo często je tracą.

Pani Minister Adriana Porowska wskazała, że wspólnie z Departamentem Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM pragnie podjąć działania mające na celu zachęcenie innych ministerstw do zlecania realizacji zadań Narodowemu Instytutowi Wolności, w celu efektywnego mapowania pomocy.

Dodała, że zależy jej na tym, aby proces ten odbywał się w sposób jednolity i zgodny z najlepszymi praktykami, z udziałem niezależnych ekspertów. Ponadto Pani Minister pokreśliła wagę pokazania społeczeństwu, że prawidłowe wykorzystanie środków z budżetu państwa oraz zapewnienie legalności działań NIW i organizacji pozarządowych są kluczowe.

Pan Michał Braun poinformował, że jednym z zadań wspólnych na kolejnym posiedzeniu Rady będzie zastanowienie się jak podzielić budżet programu na wszystkie województwa.

Pani Anna Czyżewska powiedziała, że na podstawie wskaźników 15 sieci organizacji ma otrzymać środki, a w przypadku tych, które dotychczas nie były aktywne, istnieje możliwość ich aktywizacji dzięki dedykowanym na ten cel funduszom. Wspomniała również, że istnieje ryzyko, iż po wyczerpaniu środków te nowe sieci, czy też federacje, mogą zaprzestać działalności z powodu braku finansowania na ich dalsze animowanie. Podkreśliła, że sieci, które już funkcjonują i mają oddolne wsparcie, powinny być premiowane. Zasugerowała także, że warto rozważyć, czy zakładanie nowych sieci jest priorytetem do wspierania. Dodała, że środki na tworzenie federacji są dostępne m.in. w ramach programu NOWEFIO. Pan Michał Braun oznajmił, że w ramach działań ukierunkowanych na sieciowanie organizacji z różnych powiatów oraz wymianę wiedzy między tymi organizacjami, nie zostanie uwzględniony wskaźnik dotyczący „sieciowania mającego na celu zakładanie formalnych federacji”, pomimo wcześniejszych założeń dotyczących jego wpisania.

Aby program mógł zostać uruchomiony muszą zostać zmienione: ustawa o NIW-CRSO, uchwała Rady Ministrów oraz plan finansowy Instytutu.

Pan dr hab. Marek Rymsza powiedział, że „resilience” tłumaczoną jako „odporność” można rozumieć na dwa sposoby, rozróżniając tym samym dwa główne przejawy odporności. Pierwszy to „sztywność/twardość”, a drugi to „sprężystość”. Podkreślił, że siłą społeczeństwa obywatelskiego jest zdolność do tworzenia organizacji, które są silne swoją stabilnością, ale także zdolnością samoorganizacji w odpowiedzi na różne wyzwania. W kontekście małych organizacji, logiczne wydaje się stosowanie terminu „sprężystość” dla oddania istoty „resilience”, ze względu na charakter ich działalności (duży potencjał oddolnej samoorganizacji). Zaznaczył również, że przy ograniczonych zasobach finansowych, w ciągu sześciu miesięcy nie jest możliwe zbudowanie dużych, odpornych struktur w ramach małych organizacji. Ponadto członek Rady zaznaczył, że małe granty mogą być kierowane do liderów, którzy są już rozpoznawalni i stają się integralną częścią szeroko rozumianego systemu.

Pani Anna Czyżewska zwróciła uwagę, że rozważając temat odporności organizacji oraz przyznawania środków w pierwszym priorytecie na rozwój instytucjonalny, warto mieć na uwadze, iż niektóre

organizacje mogą wykorzystać przyznane 25 tysięcy na zakup sprzętu, takiego jak termomix, samochód do transportu uchodźców z granicy, czy koparkę, którą można wykorzystać do pomocy powodzianom. W związku z tym, nie będzie to odpowiednia forma wsparcia dla grup nieformalnych, ponieważ tego typu inwestycje nie przyczynią się do ich wzmocnienia. Członkini Rady przywołała fragment z diagnozy tj. „Dominującą rolę w Polsce odgrywa kapitał wiążący czyli zamknięte kręgi kontaktów społecznych przy niewielkim udziale kapitału pomostowego czyli sieci pomiędzy osobami należącymi do różnych społeczności.”. Należy zastanowić się jak nowy program może wzmacniać kapitał pomostowy i budowanie relacji.

Pani Monika Miłowska zwróciła uwagę, że w kontekście powodzi istotną rolę odgrywają lokalne organizacje, które są niezwykle ważne ze względu na ich istnienie. Podkreśliła, że w sytuacji kryzysowej to lokalni aktywiści pełnią kluczową rolę. Zauważyła również, że w organizacjach brakuje koordynatora, który mógłby działać i realizować potrzeby swojej społeczności.

Pani Anna Czyżewska wyraziła wątpliwości co do zatrudniania koordynatorów na etat. Zaznaczyła, że idea kapitału społecznego opiera się na niezależnych liderach i organizacjach, które prowadzą działania na bieżąco, bez potrzeby zatrudniania osób, które czekałyby na pojawienie się kryzysu. W jej opinii, kluczowe jest zaufanie mieszkańców do siebie nawzajem, a samoorganizacja powinna opierać się na tym zaufaniu, szczególnie w sytuacjach kryzysowych.

Pan Paweł Bilski stwierdził, że w każdej społeczności istnieje sformalizowany lider, którym może być np. animator lokalny w ośrodku kultury, proboszcz czy radny. Dodał, że warto zastanowić się nad sposobami doposażenia lokalnych społeczności w odpowiednie narzędzia, w tym również środki finansowe, w celu realizacji różnych inicjatyw i działań. Zwrócił uwagę, że chociażby w NIW istnieje problem związany z brakiem odpowiednich zasobów kadrowych, aby realizować nowy program. Członek Rady podkreślił, że chociaż wszyscy są otwarci na nowe tematy i inicjatywy, to brakuje zasobów ludzkich, czasu oraz wsparcia technicznego i finansowego, które umożliwiłyby skuteczną realizację nowych zadań.

Pan dr hab. Marek Rymsza odniósł się do tematu regrantingu, zaznaczając, że do operatora programu regrantingowego w danym województwie może zgłosić się lokalny lider, który posiada doświadczenie w działalności pomocowej np. w jednym z trzech obszarów: pomocy uchodźcom wojennym z Ukrainy, pomocy ofiarom powodzi oraz wsparcia związane z COVID-19. Podkreślił, że w przypadku wystąpienia kryzysu, dobrze jeśli pomoc przychodzi od lokalnych liderów, którzy już posiadają doświadczenie w danej dziedzinie. Czyni to ich bardziej skutecznymi w działaniu względem osób dopiero zrekrutowanych dla realizacji działań pomocowych. Dodał, że w przypadku regrantingu można i warto

kierować wsparcie także do grup/podmiotów nie posiadających osobowości prawnej (np. zorganizowane grupy nieformalne). Wartością dodaną takiego podejścia jest posiadanie kontaktów do określonych grup osób (z liderami na czele), które są już zidentyfikowane i do których można się zwrócić w sytuacjach kryzysowych.

Pani dr Ewa Gałka nawiązała do wypowiedzi przedmówcy, zadając pytanie, czy istnieje możliwość złagodzenia warunków regrantingu w odniesieniu do zapisów zawartych w Priorytecie 1 programu NOWEFIO. Zwróciła uwagę, że biurokracja stanowi istotną przeszkodę zarówno dla organizacji pozarządowych, jak i dla grup nieformalnych. Podkreśliła, że warto skupić się na kierowaniu ludzi w stronę działań, a nie obciążającej biurokracji.

Pani Anna Czyżewska zwróciła uwagę, że w diagnozie programu poruszono kwestię braku badań dotyczących trzeciego sektora. Zasugerowała, aby w związku z tym rozważyć dodanie priorytetu badawczego, który koncentrowałby się na badaniach dotyczących odporności, np. na poziomie regionalnym lub lokalnym.

Pani dr Ewa Gałka zasugerowała, że w kontekście tworzenia regulaminu programu warto byłoby dodać opcję wyboru rezultatów w formularzu wniosku, co pozwoliłoby uprościć proces jego składania oraz ułatwiło monitorowanie postępów i realizację założonych rezultatów. Członkini Rady dodała, że należy się również zastanowić nad systemem wsparcia merytorycznego.

Pan Daniel Prędkopowicz zapytał Pana Michała Brauna, czy NIW rozważa możliwość, aby realizację nowego programu przesunąć na rok następny lub aby, w przypadku realizacji programu w bieżącym roku, środki mogłyby być traktowane jako niewygasające, w celu ograniczenia ryzyka konieczności wydatkowania ich w ciągu 2-3 miesięcy pod koniec roku. Dyrektor Instytutu odpowiedział, że chociaż ma nadzieję, iż w przyszłych latach będą dostępne dodatkowe środki finansowe na tego typu programy, to obecnie nie ma możliwości przeniesienia budżetu na inne lata. Środki te są przypisane wyłącznie do roku bieżącego i muszą zostać wykorzystane w tym roku.

Pan dr hab. Marek Rymsza zasugerował, że w pierwszej kolejności profil programu powinien koncentrować się na operacjonalizacji „odporności”. W przypadku, gdy tego nie zrealizujemy, program może zostać odebrany jako dodatkowy element NOWEFIO. Z uwagi na to, że program planowany jest na rok i pełni rolę pilotażu dla przyszłych działań, konieczne jest wykazanie wyników w tym obszarze, aby móc stwierdzić, że projekt odniósł sukces.

Pan Piotr Stec dodał, że program musi odnieść sukces, aby mógł być kontynuowany w przyszłości oraz aby rozpoczęto rozmowy na temat zwiększenia budżetu tego i innych programów NIW.

Ad 5.

Przewodniczący Rady przeszedł do dyskusji nad kontynuacją w 2025 roku ścieżki 1.2 w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018-2030. Wspomniał, że w wyniku powodzi we wrześniu ubiegłego roku, dnia 16 września 2024 r. Rada NIW-CRSO zwołała nadzwyczajne posiedzenie, w wyniku którego uruchomiono ścieżkę wsparcia. Podkreślono, że przedsięwzięcie to zakończyło się sukcesem. Pan Piotr Stec zapytał, czy w bieżącym roku Instytut planuje kontynuację ścieżki 1.2, czy też bardziej zasadne będzie zachęcenie organizacji do odbudowy swoich zasobów za pomocą nowego programu Moc Małych Społeczności.

Dyrektor Instytutu poinformował, że w wyniku konsultacji regulaminu PROO na rok 2025 nie wpłynęły żadne uwagi, które sugerowałyby ponowne uruchomienie ścieżki wsparcia, o której mowa. Dodał, że w przypadku jej ponownego uruchomienia konieczne byłoby wprowadzenie odpowiednich zmian w regulaminie, co teoretycznie mogłoby zostać zrealizowane na następnym posiedzeniu Rady. Zaznaczył również, że istnieje przeszkoda w postaci braku środków finansowych na pozostałe ścieżki wsparcia doraźnego, a organizacje i tak mogą składać wnioski o dotacje w ramach innych ścieżek Priorytetu 5. Rozwiązaniem mogłoby być pozyskanie dodatkowych środków finansowych dla NIW. Pan Michał Braun podkreślił także, że warto byłoby zachęcić organizacje, które korzystały ze ścieżki 1.2, do aplikowania o dotacje w nowym programie Moc Małych Społeczności.

Pani dr Ewa Gałka zauważyła, że w przypadku wystąpienia kolejnego kryzysu, można by ponownie pilnie uruchomić ścieżkę wspierającą inicjatywy pomocowe, tak jak to miało miejsce w przypadku ubiegłorocznej powodzi. Rada zgodziła się.

Ad 6.

Przewodniczący Rady otworzył dyskusję w temacie promocji organizacji pozarządowych w mediach publicznych. Pani dr Ewa Gałka zwróciła uwagę na istotną rolę promocji pozytywnych działań organizacji pozarządowych w mediach. Wspomniała, że negatywne oceny, takie jak te dotyczące WOŚP, mogą wpływać na postrzeganie NGO, podczas gdy ich pozytywne inicjatywy nie mają szans na odpowiednie zaprezentowanie w mediach. Pan Michał Braun oznajmił, że jego marzeniem jest, aby latem telewizja śniadaniowa, odwiedzając różne miejscowości, przedstawiała jakąś organizację. Pan Piotr Stec wspomniał o rozmowie z dyrekcją regionalnej Telewizji Polskiej w Szczecinie, podczas której zaproponowano stworzenie cyklu regionalnych działań, w ramach których mogłyby zostać zaprezentowane materiały dotyczące organizacji pozarządowych. Pomysł ten uznano za wartościowy, zwłaszcza biorąc pod uwagę stosunkowo niskie koszty, jednak brak jest obecnie odpowiedniego

finansowania. Przewodniczący zasugerował, aby rozważyć, do jakiej liczby i jakich odbiorców trafią te materiały. Dodał również, że bardziej efektywne zasięgi mogłaby zapewnić współpraca z influencerami.

Pan Paweł Bilski odniósł się do Fundacji Oczami Brata, której jest prezesem, oraz do kwestii jej obecności w mediach, zwłaszcza tych lokalnych. Zazaczył, że za jej popularnością stoi pewna historia. Dla mediów publicznych istotne jest, aby temat zawierał element, który poruszy emocje odbiorców. Dodał, że media publiczne nie będą chciały przedstawiać dziesięciu podobnych organizacji. Pani Joanna Nowicka z Biura Komunikacji i Analiz dodała, że gdy zwraca się do mediów z prośbą o zainteresowanie się Instytutem, zawsze pada pytanie, czy w tle pojawi się jakaś organizacja lub bohater-wolontariusz.

Pani dr Ewa Gałka zasugerowała skontaktowanie się z dziennikarzami, którzy mogliby wesprzeć temat wewnątrz, gdyż lepiej znają realia oraz możliwości jakie mają np. stacje telewizyjne. Spadek aktywności osób zaangażowanych społecznie wynika z braku zaangażowania młodszych pokoleń. Członkini Rady dodała, że warto byłoby zachęcić młodych ludzi, organizując przez NIW np. konkurs, który dotyczyłby promocji organizacji pozarządowych, np. w formie stypendium. Przewodniczący Rady powiedział, że można byłoby utworzyć konkurs na stworzenie najlepszych materiałów multimedialnych, np. podcastów, a także konkurs na zrealizowanie kampanii społecznej, która byłaby w tematyce społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych. To by budowało bazę kontaktów. Ludzie nie zdają sobie nawet sprawy, jak blisko ich spraw codziennych są organizacje pozarządowe.

Ad 7.

Pan Stefan Kołucki, Kierownik Biura Programów Horyzontalnych, poinformował, że wszyscy wyłonieni eksperci zostali przeszkoleni w zakresie oceny wniosków. W ramach konkursu NOWEFIO jest to 231 osób, a w konkursie PROO - 236 osób. Następnie na oczach Rady, Kierownik BPH, przy użyciu arkusza kalkulacyjnego oraz kodowania ekspertów przeprowadził losowanie, w wyniku którego przypisano ekspertom wnioski do oceny w obu konkursach na rok 2025. Przewodniczący Rady poprosił o dołączenie do protokołu zakodowanych wyników losowania.

Ad 8.

Przewodniczący Rady przeszedł do Spraw różnych. Pani Anna Czyżewska zapytała kiedy zostanie podpisana umowa pomiędzy KPRM a NIW w kontekście przekazywania transz z projektów wieloletnich oraz jaka jest przyszłość programu Wsparcie Organizacji Wolontariatu w NGO – WOW w NGO! w ramach Korpusu Solidarności. Dyrektor Instytutu odpowiedział, że jest w kontakcie z Panią Minister ds. Społeczeństwa Obywatelskiego oraz że ma nadzieję, iż proces ten zostanie dopięty w ciągu

miesiąca. Członkini Rady zasugerowała, aby NIW wystosował komunikat do organizacji pozarządowych, które czekają na środki z dotacji, że jest to procedowane. Następnie Pan Michał Braun poinformował, że najprawdopodobniej w pierwszym kwartale 2025 roku zostanie ogłoszony konkurs **WOW w NGO!**.

Pan Michał Braun poinformował, że w najbliższym czasie Instytut uruchomi prekonsultacje programu Moc Małych Społeczności. Pan Piotr Stec dodał, że KPRM wspólnie z NIW przygotowuje działania mające na celu promocję nowego programu w małych miejscowościach.

Pani Anna Czyżewska nawiązała do tematu Komitetów Sterująco-Monitorujących Programów NIW-CRSO informując, że otrzymała rozgoryczone głosy zarówno od osób wybranych, jak i niewybranych, dotyczące sposobu powołania członków. Osoby, które zostały powołane, znajdują się w sytuacji niepewności i braku wyraźnych wskazówek dotyczących dalszych działań. Przewodniczący Rady odpowiedział, że nie ma pewności, czy Przewodniczący Komitetów zostali zapoznani z ich obowiązkami. Pan Michał Braun dodał, że Przewodniczący Komitetów to pracownicy KPRM. Pani dr Ewa Gałka wyraziła zgodność z opinią Pani Anny Czyżewskiej. Przewodniczący Rady zadeklarował podjęcie działań w celu wyjaśnienia tej kwestii.

Dyrektor Instytutu poinformował, że Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Kulturowego wyszło z propozycją utworzenia ścieżki w PROO, dedykowanej organizacjom kulturalnym. Obecnie Ministerstwo i NIW stara się pozyskać środki finansowe na realizację tego programu. Przygotowana została także propozycja zmiany uchwały Rady Ministrów w tym zakresie. Na kolejnym posiedzeniu Rady Pan Michał Braun zobowiązał się do przedstawienia informacji na temat dalszych działań związanych z tą inicjatywą. Podobna sytuacja dotyczy pomysłu uruchomienia regrantingu dla seniorów, którego realizacja uzależniona jest od dostępnych środków. Ponadto, Dyrektor wspomniał, że w pierwszej połowie lutego odbędzie się prezentacja raportu z ogólnopolskiego badania dotyczącego potencjału organizacyjnego oraz działalności rad seniorów, przeprowadzonego we współpracy z Departamentem Polityki Senioralnej w KPRM.

Pani Anna Czyżewska powróciła do tematu realizowanego po raz pierwszy programu WOW, pytając, czy planowana jest jego ewaluacja oraz ewaluacja innych programów. Pan Michał Braun odpowiedział, że tak, obecnie NIW kończy opracowywanie dokumentacji przetargowej dotyczącej działań ewaluacyjnych w programach PROO, NOWEFIO, ROHIS, KS (WOW), PIR, PWRUL, FM, MDS.

Ad 9.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Rady podziękował Dyrektorowi Instytutu oraz członkiniom i członkom Rady, po czym zamknął posiedzenie.

Przewodniczący Rady
Narodowego Instytutu Wolności -
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Piotr Sier

Załączniki:

- zakodowane wyniki losowania do pkt 7.

Protokół sporządziła Oliwia Krawczyk.